

liggende Lov foreløbig til Landkommunerne og udelukkede Kjøbstadkommunerne derfra, i det Haab, at en saadan Overtførelse af den kjøbenhavnske Lov, som af mig er omtalt, paa Kjøbstæderne kunde blive ikke blot dette, men de dermed beslagtede Forhold. At udelukkede Kjøbstæderne af det nærværende Lovforslag lader sig saameget lettere gjøre, som der kun i den første Linie af Lovforslaget nævnes Kjøbstæderne, hvorimod det saavel af § 2, der alene taler om Hartkorn, og af § 4, der taler om Landvæsenkommissioner, synes at fremgaae, at den ærede Forslagsstiller væsentligst har havt Landbosforholdene for Øie. Dette tillader jeg mig at henstille til det eventuelle Udoalgss Overveielse.

Alberti: Den Uklarhed, hvoraf Lovforslaget lider, og som stammer fra § 1, fremstaaer vistnok derved, at naar man læser § 1, seer det ud, som om der var to Mobsættninger, nemlig de Veie, der ere optagne paa Regulativet, og de Veie, som ikke ere optagne derpaa. For den sidste Klasse af Veie er det, at den ærede Forslagsstiller vil give en Lov. Men disse Veie, der ikke ere optagne paa Regulativet, og som kunne benyttes af Flere, ere igjen af en dobbelt Art. Det er ganske vist, at der gives, baade i Medhold af Udskiftningsforretningerne og i Medhold af Domme eller Forlig, saadanne Veie som de, der ere paa-pegede af en æret Rigsdagsmand, og som kunne befares af en heel By eller maaskee endog af en heel Egn enten i Almindelighed eller i et særegent Stue, til Exempel som Skovvei eller som Høvei. Den sidste Art Veie ere vistnok meget sjældne, og i Reglen hidrøre de kun nu derfra, at da Udskiftningsforretningerne fandt Sted, henlagde man Veien imellem enkelte Byer eller for en enkelt Byes Vedkommende til en Skov i en saadan Retning, som man senere har fundet uhenigtsmæssig, hvorfor man har henlagt en heel ny Vei uden at driste sig til at aflægge den ældre berettigede. Naar man tager Forslaget, som det foreligger, vil man nødvendigvis komme til at anvende de Regler, som det indeholder, ogsaa paa den Slags Veie, jeg nu har nævnt, og som vistnok ere til almindeligt Brug for Alle og Enhver, idetmindste i en vis Omkreds; men det

er ikke den Slags Veie, der efter min For- mening trænge til at komme ind under en ny Lov. Den Slags Veie, der behøve Regulering ved en ny Lov, ere de, som den ærede Forslagsstiller ogsaa har sagt vare de, han tænkte paa, nemlig saadanne Veie, som eies af eller ere til Brug for een eller flere Grundbesiddere. Det forekommer mig, at Hovedhensigten med dette Forslag er at fiske Ret mellem Sameierne eller Sambrugerne af Veie, nødvendige for det offentlige Brug, men som ikke ere optagne paa Regulativet. Dersom dette Stue kan opnaaes, saa vil denne Lov have meget gavnlige Virkninger. Der er neppe noget Sogit i hele Landet, uden at der findes saadanne Veie, enten ifølge Udskiftning, Udskiftning eller ifølge Forlig eller Dom, hvorefter den samme Veie maa bruges af flere sammenstødende Grundbesiddere. Men efter den Grundfætning, som den danske Lovgivning opstiller om Sameie og Sambrug, er den enkelte Sameier eller Sambruger ikke berettiget til at gjøre en saadan Veie istand; han kan ikke ene raade over de Gjenstande, der henhøre til Sambruget, men dertil maa han have sine Medinteressenters Samtykke, og det er paa denne Grundfætning, at enhver mobvillig Interessent kan sløtte sig og forhindre selv den nødvendigste Istandsettelse af en aldeles nødvendig Veie, og Lovgivningen kjender, saavidt jeg har forstaaet den, intet Middel til at skaffe en saadan mobvillig Interessent til at falde tilspøe for de øvrige — jeg mener ikke engang at kunne tvinge ham til at deeltage i Istandsettelsen af Veien, men at kunne tvinge ham til blot at tillade sine Medinteressenter at istandsætte den — og naar Forholdet angaaer en længere Veie og omfatter flere Sambrugere, vil der jo lettere kunne findes flere mobvillige Interessenter. Jeg forstaaer Forslaget saaledes, at der aldrig kan tages Bestemmelse om Istandsettelse af nogen Veie, med mindre alle de Grundeiere, over hvis Lodder Veien gaaer, indrømme, at den er berettiget. Dersom en Enkelt af dem siger: „Her skal ingen Veie være; her er min Jord, min Grund; jeg kan forhindre enhver Passage og udelukke Alle“, saa vil efter min Mening intet Soguesforstanderskab eller nogenformelt anden Autoritet burde